

**ОТВОРЕН ЗАДОЛЖИТЕЛЕН ПЕНЗИСКИ ФОНД
НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД**

**Финансиски извештаи за годината што завршува
на 31 декември 2013 година**

со Извештај на независниот ревизор

СОДРЖИНА

	Страна
Извештај на независниот ревизор	1
Извештај за нето средствата	3
Извештај за работењето	4
Извештај за промените на нето средствата	5
Финансиски показатели според сметководствените единици	6
Извештај за бројот на сметководствени единици	7
Белешки кон финансиските извештаи	8 – 26
Прилози кон финансиските извештаи	27 - 44

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

До членовите на Отворен Задолжителен Пензиски Фонд НЛБ Пензиски Фонд

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на Отворен Задолжителен Пензиски Фонд НЛБ Пензиски Фонд ("Фондот"), кои што ги сочинуваат Извештајот за нето средствата на Фондот на 31 декември 2013 година и Извештајот за работењето, Извештајот за промените на нето средствата, Финансиските показатели според сметководствени единици и Извештајот за бројот на сметководствени единици за годината која што завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки информации.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со финансиските одредби на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување (МАПАС) и македонската сметководствена регулатива, и интерна контрола којашто раководството смета дека е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи коишто се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали се резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Нашата одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија. Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршуваме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на ентитетот за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни на околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на ентитетот. Ревизијата исто така вклучува оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според нашето мислење, финансиските извештаи на Отворен Задолжителен Пензиски Фонд НЛБ Пензиски Фонд за годината која завршува на 31 декември 2013 година, се подготвени, во сите материјални аспекти, во согласност со финансиските одредби на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување (МАПАС) и македонската сметководствена регулатива.

Останати прашања

Финансиските извештаи на Фондот за годината што завршува на 31 декември 2012 година, беа ревидирани од страна на друг ревизор, чијшто извештај издаден на 27 март 2013 година искажа мислење без резерва за финансиските извештаи.

Ернст и Јанг Овластени Ревизори ДОО Скопје

Владимир Соколовски
Овластено лице со полномошно

Јасна Дуковска - Јегени
Овластен ревизор

Скопје, 26 март 2014 година

ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД

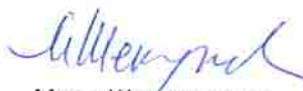
Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

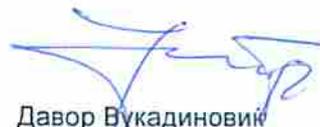
Извештај за нето средствата на ОЗПФ НЛБ Пензиски фонд

	Белешки	Годината завршена на 31 декември	
		2013	2012
Парични средства	3	9.266	28.724
Побарувања по основ на вложувања		1.341	1.071
Побарувања од Фондот на ПИОМ	4	18.131	95.757
Вложувања во хартии од вредност и депозити (Образец 6)	5	12.429.905	9.658.132
• Финансиски средства кои се чуваат за тргување		3.226.522	1.799.790
• Финансиски средства кои се расположливи за продажба		7.051.316	5.768.561
• Финансиски средства кои се чуваат до достасување		2.152.067	2.089.781
Вкупни средства (Образец 7)		12.458.643	9.783.684
Обврски по основ на вложување во хартии од вредност, депозити и пласмани		4.284	-
Обврски за пренос на средства на други пензиски фондови по основ на промена на членство		22	22
Обврски кон пензиското друштво	6	6.199	8.671
Останати обврски на фондот		308	321
Вкупни обврски		10.813	9.014
Нето средства на Фондот		12.447.830	9.774.670
Број на издадени сметководствени единици		82.371.856,597243	70.207.432,697917
Вредност на сметководствената единица		151,117506	139,225567
Парични приливи по основ на уплатени придонеси од членови на фондот		10.146.080	8.304.148
Парични приливи по основ на пренос на средства од други фондови од промена на членство		42.890	37.589
Парични одливи по основ на исплатени пензии односно пензиски надоместок		(18.737)	(12.019)
Парични одливи по основ на преноси на средства во други фондови од промена на членство		(131.926)	(50.476)
Добивка/(Загуба) од тековната финансиска година		906.694	762.975
Акумулирана добивка/(загуба) од претходните години		1.489.208	726.233
Ревалоризација на хартиите од вредност расположливи за продажба	7	13.621	6.220
Вкупно обврски во однос на изворите на средства		12.447.830	9.774.670

Финансиските извештаи прикажани на страниците од 3 до 44 се одобрени од Управниот Одбор на 26 март 2014 година и беа потпишани во нивно име од:

Мира Шекутковска
Член на Управен одбор

Петер Велкаврх
Заменик претседател на
Управен одбор

Давор Вукадиновиќ
Претседател на Управен одбор

ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД

Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

Извештај за работењето на ОЗПФ НЛБ Пензиски фонд

	Белешки	Годината завршена на 31 декември	
		2013	2012
Приходи од вложувања			
Приходи од камати и амортизација на премијата/дисконтот на хартиите од вредност кои достасуваат на фиксен датум	8	471.305	443.327
Приходи од дивиденди	9	59.171	41.661
Реализирани капитални добивки (Образец 8)	10	19.043	183.055
Позитивни курсни разлики од монетарни ставки без финансиските инструменти		13.421	23.698
Други неспомнати приходи	11	9.031	7
Вкупни приходи од вложувања		571.971	691.748
Расходи			
Трошоци од работењето со пензиското друштво и чуварот на имот	12	62.354	51.996
Расходи по основ на камати		-	-
Реализирани капитални загуби (Образец 8)	13	4.402	7.782
Негативни курсни разлики од монетарни ставки без финансиските инструменти		15.116	32.817
Расходи за брокерски провизии и останати посреднички трошоци	14	1.551	2.104
Други расходи		337	10
Вкупни расходи		83.760	94.709
Нето добивка/(загуба) од вложувања во хартии од вредност		488.211	597.039
Нереализирана капитална добивка/(загуба) од вложувања во хартии од вредност (Образец 9)	15	419.637	166.047
Нето курсни разлики од вложување во финансиски инструменти (Образец 9)		(1.154)	(111)
Вкупно нереализирани добивки/загуби од вложувања во хартии од вредност		418.483	165.936
Нето зголемување/(намалување) на нето средствата од работење на пензискиот фонд		906.694	762.975

ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД

Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

Извештај за промените на нето средствата на ОЗПФ НЛБ Пензиски фонд

	Годината завршена на 31 декември	
	2013	2012
Нето добивка/(загуба) од вложувања	488.211	597.039
Вкупно нереализирана добивка/(загуба) од вложувања во хартии од вредност	418.483	165.936
Ревалоризација на хартиите од вредност расположливи за продажба	7.401	(122.203)
Зголемување/(намалување) на нето средствата на пензискиот фонд	914.095	640.772
Парични приливи по основ на уплатени придонеси	1.841.932	1.707.626
Парични приливи на средства од други пензиски фондови од промена на членство	5.301	6.501
Парични одливи по основ на исплатени пензии/пензиски надоместок	(6.718)	(5.109)
Парични одливи на средства во други пензиски фондови од промена на членство	(81.450)	(10.413)
Вкупно зголемување/(намалување) на нето средствата од трансакции со сметководствени единици на пензискиот фонд	1.759.065	1.698.605
Вкупно зголемување/(намалување) на нето средствата	2.673.160	2.339.377
Нето средства		
На почетокот на периодот	9.774.670	7.435.293
На крајот на периодот	12.447.830	9.774.670
Број на сметководствени единици		
Издадени сметководствени единици врз основа на уплатени придонеси	12.726.462,581319	12.637.398,921388
Издадени сметководствени единици врз основа на пренос на средства од други фондови од промена на членство	36.365,781990	48.357,422070
Повлечени сметководствени единици врз основа на исплата на пензии/пензиски надоместоци	(45.504,185864)	(37.496,830695)
Повлечени сметководствени единици врз основа на пренос на средства во други пензиски фондови од промена на членство	(552.900,278119)	(77.373,952118)
Број на сметководствени единици	12.164.423,899326	12.570.885,560645

ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД

Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

Финансиски показатели според сметководствени единици за ОЗПФ НЛБ Пензиски фонд

	Годината завршена на 31 декември	
	2013	2012
Нето средства на пензискиот фонд на почетокот на периодот	9.774.670	7.435.293
Број на сметководствени единици на почетокот на периодот	70.207.432,697917	57.636.547,137272
Вредност на сметководствената единица на почетокот на периодот	139,225567	129,003093
Нето средства на пензискиот фонд на крајот на периодот	12.447.830	9.774.670
Број на сметководствени единици на крајот на периодот	82.371.856,597243	70.207.432,697917
Вредност на сметководствената единица на крајот на периодот	151,117506	139,225567

Дополнителни показатели и податоци

Однос помеѓу расходите ¹ и просечните нето средства на пензискиот фонд ²	0,005728	0,006181
Однос помеѓу нето добивката/(загубата) од вложувањата на пензискиот фонд и просечните нето средства на пензискиот фонд ³	0,043758	0,068210
Стапка на принос на пензискиот фонд ⁴	5,20% ⁵	6,00%

¹ Показателот се добива кога збирот од позициите 7 и 11 од Образецот бр. 2 ќе се подели со просечните нето средства на пензискиот фонд.

² Просечните нето средства на пензискиот фонд се добиваат кога збирот на вредностите на нето средствата на пензискиот фонд од последниот пресметковен ден од месеците во периодот кој е предмет на анализа ќе се подели со бројот на месеците

11.157.142	8.752.994
------------	-----------

³ Показателот се добива кога позицијата 15 од образецот бр.2 ќе се подели со просечните нето средства на пензискиот фонд.

⁴ Се пресметува согласно формулата од Правилникот за проценка на средствата на задолжителните и доброволните пензиски фондови

⁵ Приносот прикажан за 2013 година е номинален седумгодишен принос сведен на годишно ниво пресметан согласно Законската регулатива за тој извештаен период. Приносот прикажан за 2012 е номинален тригодишен принос сведен на годишно ниво пресметан согласно законската регулатива за тој извештаен период.

Реалниот седумгодишен принос сведен на годишно ниво изнесува 2,16%

ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД

Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

Извештај за бројот на сметководствени единици на ОЗПФ НЛБ Пензиски фонд

	Број на сметководствени единици	Извори на средствата на Фондот
На почетокот на периодот	70.207.432,697917	8.279.242
Издадени сметководствени единици врз основа на уплатени придонеси во текот на периодот	12.726.462,581319	1.841.932
Издадени сметководствени единици врз основа на пренос на средства од други пензиски фондови од промена на членство во текот на периодот	36.365,781990	5.301
Повлечени сметководствени единици врз основа на исплата на пензии/пензиски надоместоци	(45.504,185864)	(6.718)
Повлечени сметководствени единици врз основа на пренос на средства во други пензиски фондови од промена на членство	(552.900,278119)	(81.450)
Вкупен број на сметководствени единици на крајот на периодот	82.371.856,597243	10.038.307
Вредност на сметководствената единица		
На почетокот на периодот		139,225567
На крајот на периодот		151,117506

ОЗФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД

Белешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013
(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

1. Профил на Фондот

Отворениот задолжителен пензиски фонд НЛБ Пензиски фонд претставува отворен инвестиционен фонд (во понатамошниот текст "Фондот") кој е основан и работи согласно Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување („Службен весник на Република Македонија“ бр. 29/2002, 85/2003, 40/2004, 113/2005, 29/2007, 88/2008, 48/2009, 81/2009, 50/2010, 171/2010, 36/2011, 98/2012, 13/2013 и 164/2013).

Фондот е основан врз основа на Одобрение бр.01-01 од 09.06.2005 година, издадено од страна на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување (Агенцијата). Фондот е основан со цел прибирање средства од придонесите на осигурениците, членови на Фондот и инвестирање на прибраните средства со цел зголемување на вредноста на средствата на Фондот, заради обезбедување на исплата на пензии на членовите на Фондот.

Фондот започна да функционира на 1 јануари 2006 година.

Фондот претставува посебен имот, без правен субјективитет, кој го сочинуваат средствата од придонесите на членовите и приносите од инвестираните средства. Фондот е сопственост на неговите членови и поединечните сопственички права на членовите се определени од износот на средства на нивните индивидуални сметки. Средства на сметката на членот на Фондот се дел од неговиот личен имот.

Средствата на Фондот се целосно одвоени од средствата на Друштвото за управување и не можат да бидат предмет на побарување ниту врз нив може да биде спроведено извршување од страна или за сметка на доверител.

Со Фондот управува Акционерското друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови НЛБ Нов пензиски фонд - Скопје, основано на 17.05.2005 година врз основа на Дозвола бр.1 од 04.04.2005 година за основање на друштво за управување со пензиски фондови, издадена од Агенцијата.

Адресата на регистрираното седиште на Друштвото е:

Мајка Тереза бр.1
1000 Скопје
Република Македонија

Основачи на Друштвото се Нова Љубљанска Банка д.д. - Љубљана (НЛБ д.д. Љубљана) со учество од 51% во акционерскиот капитал и НЛБ Тутунска Банка АД - Скопје со учество од 49% во акционерскиот капитал.

Единствена дејност на Друштвото е управување со пензиски фондови.

Чувар на имот на Фондот е Комерцијална банка АД Скопје (до 19 ноември 2009 година чувар на имот на Фондот беше Народна банка на Република Македонија).

Друштвото има склучено договори за посредување при купопродажба на хартии од вредност на домашниот пазар со Илирика Инвестментс АД Скопје, Фершпед Брокер АД Скопје, Халк Банка АД Скопје, Еурохаус АД Скопје и Комерцијална Банка АД Скопје и АКЈенсен Лтд. Лондон, Ковен енд компани ЛЛЦ, Уни Кредит Банка дд Љубљана, Комерц Банк АД Лондон и ИнтерКапитал Секјуритис ДОО Загреб за странските пазари.

ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД

Белешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013
(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

1. Профил на Фондот (продолжение)**Управа**

Управувачката структура на Друштвото на 31 декември 2013 година е следна:

Надзорен одбор

Аљоша Уршич	Претседател
Јорданка Грујоска	Член
Мојца Осолник Видемшек	Член
Кенан Идризи	Независен член (од 27 Септември 2013)
Или Марку	Независен член (заклучно со 10 Септември 2013)

Управен одбор

Давор Вукадиновиќ	Претседател
Петер Велкаврх	Заменик претседател
Мира Шекутковска	Член

Одговорност за финансиско известување

Одговорност на Друштвото, за секоја деловна година, е подготовка на финансиски извештаи кои даваат вистинит приказ на финансиската состојба на Фондот, резултатите од неговото работење и промените на нето вредноста на имотот на членовите на пензискиот фонд, во согласност со применливи сметководствени стандарди и водење на соодветни сметководствени евиденции.

Агенцијата го пропишува сметковниот план, формата и содржината на основните финансиски извештаи, дополнителните финансиски извештаи, како и содржината на одделните сметки во сметковниот план.

Друштвото е одговорно за водење на соодветни сметководствени политики кои доследно ќе се применуваат и со прифатлива точност ќе ја изразуваат финансиската состојба на Фондот.

ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД

Белешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

2. Сметководствени политики

Содржината на поважните сметководствени политики е изложена во продолжение. Сметководствените политики прикажани во продолжение се применувани конзистентно за сите периоди прикажани во овие финансиски извештаи.

2.1 Основи за составување на финансиските извештаи

Сметководството на Фондот се води согласно Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување, Правилникот за проценка на средствата на задолжителните и доброволните пензиски фондови и Правилникот за сметковниот план, формата и содржината на основните финансиски извештаи и дополнителните финансиски извештаи за задолжителните и доброволните пензиски фондови, пропишан од Агенцијата.

Основните финансиски извештаи се подготвени во илјади македонски денари, а дополнителните извештаи се подготвени во апсолутни износи во македонски денари. На 31 декември 2013 година девизниот курс на денарот во однос на странските валути е следниот:

	31 декември 2013	31 декември 2012
USD	44,6284	46,6510
EUR	61,5113	61,5000
GBP	73,5429	75,2800
CHF	50,1764	50,9106

2.2 Парични средства

Паричните средства се состојат од парични средства на денарските и девизните сметки отворени во Комерцијална банка АД Скопје - банка чувар. Фондот има две наменски денарски сметки: сметка за придонеси и сметка за инвестиции.

2.3 Вложувања

Вредноста на средствата на Фондот се утврдува врз основа на пазарната вредност на секое поединечно средство.

Проценката на вредноста на средствата на Фондот, пресметката на вредноста на сметководствената единица и пресметката на стапката на принос се врши согласно Правилникот за проценка на средствата на задолжителните и доброволните пензиски фондови пропишан од Агенцијата.

Финансиските инструменти во кои се инвестирани средствата на Фондот можат да се класифицираат и евидентираат во портфолио за тргување, портфолио расположливи за продажба и портфолио на финансиски инструменти кои се чуваат до доспевање.

1. Вложувања во финансиски инструменти кои се чуваат за тргување се класифицираат оние должнички и сопственички хартии од вредност коишто биле стекнати со намера да се тргува со нив на краток рок и да се оствари добивка преку краткорочните флукуации на цената или дилерската мрежа. Во ова портфолио Друштвото ги класифицира финансиските инструменти за кои постои активен пазар.

2. Вложувањата во финансиски инструменти кои се чуваат до доспевање се класифицирани финансиски инструменти со фиксни или определиви плаќања и фиксно доспевање за коишто пензискиот фонд има дефинитивна намера да ги чува до доспевање. Во ова портфолио Друштвото ги класифицира должничките хартии од вредност и орочените депозити.

ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД

Белешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013
(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

2. Сметководствени политики (продолжение)**2.3 Вложувања (продолжение)**

Во согласност со МСС 39 во случај да се продадат или рекласифицираат дел од средствата кои се држат до доспевање во портфолио расположливо за продажба сите средства кои се класифицирани во категоријата финансиски инструменти кои се чуваат до доспевање треба повторно да се измерат по објективна, фер вредност. Од датумот на настанување на ваков настан, во наредните две финансиски години ниту една хартија од вредност не смее да се процени и класифицира во категоријата до доспевање.

3. Вложувања во финансиски инструменти расположливи за продажба се класифицирани финансиски инструменти за кои во момент на стекнувањето не постои однапред јасна и цврста намера за какви цели ќе се користат, односно дали со нив ќе се тргува или ќе се чуваат до доспевање. Во ова портфолио Друштвото ги класифицира сопственички и должнички финансиски инструменти.

Почетно мерење на вложувањата

Финансиските инструменти во кои се инвестираат средствата на Фондот почетно се признаваат во Извештајот за нето средствата на пензискиот фонд на датумот на тргувањето според трошокот на набавка вклучувајќи ги сите трансакциски трошоци кои директно се поврзани со стекнувањето на средството, освен кај финансиските инструменти кои се евидентираат во портфолиото за тргување.

При почетното признавање, средствата кои се деноминирани во странска валута се евидентираат во денарска противвредност според средниот девизен курс на НБРМ за соодветната валута на датумот на тргување.

Последователно мерење на вложувањата

По извршено почетно признавање, објективната вредност на финансиските инструменти кои се чуваат за тргување се утврдува со примена на нивната пазарна вредност. Добивките и загубите од вложувањата кои се чуваат за тргување се признаваат како приходи и расходи за периодот.

По извршеното почетно признавање, последователното мерење на финансиските инструменти расположливи за продажба е комбинација од вреднување со амортизирана набавна вредност со примена на методот на ефективна каматна стапка и вреднување по фер вредност. Добивките или загубите од промената на објективната вредност на финансиските инструменти расположливи за продажба се признаваат како нереализирани во позицијата ревалоризациони резерви во Извештајот за нето средствата на пензискиот фонд.

По почетното признавање, финансиските средства кои се чуваат до доспевање се мерат според нивната амортизирана набавна вредност со примена на методот на ефективна каматна стапка. Недоспеаните приходи од камата и амортизацијата на дисконтот/премијата се признаваат како приходи од камата за периодот.

Објективна вредност

Кај хартиите од вредност издадени од Република Македонија и од компании во Република Македонија, само пазарните цени кои се резултат на тргување на Македонската Берза АД Скопје, можат да се користат за утврдување на објективната вредност. Пазарна вредност е просечната дневна цена по која е тргувана хартијата од вредност.

ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД

Белешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

2. Сметководствени политики (продолжение)

2.3 Вложувања (продолжение)

Кај хартиите од вредност кои се издадени од странски компании, само пазарните цени кои се резултат на тргување на регулираните секундарни пазари во домицилните земји на компаниите се користат за утврдување на објективната вредност на финансиските инструменти. Како пазарна вредност се смета цената на последното тргување за тој ден остварена на матичната берза на издавачот или берзата која е дефинирана како примарен извор на цената и службено објавена на финансиско-информативниот сервис Bloomberg.

Како пазарна вредност на должничките хартии од вредност со кои се тргува на пазарите во земјите членки на ЕУ или ОЕЦД се смета цената на последното тргување, службено објавена на финансиско-информативниот сервис Bloomberg. Доколку на денот на проценка нема тргување со дадена хартија од вредност, нејзината пазарна вредност се утврдува врз основа на цената на последното тргување од последниот ден во кој имало тргување доколку со инструментот се тргувало во период пократок од триесет дена пред датумот на проценка.

Доколку на финансиско информативниот сервис Bloomberg не е објавена цена за финансиските инструменти, Друштвото може да примени друг модел за утврдување на објективна вредност кој претходно треба да биде одобрен од Агенцијата.

Објективната вредност на финансиските инструменти (државни записи и обврзници) кои се тргуваат на пазарите преку шалтер во Република Македонија се мери со амортизираниот износ со користење на методот на амортизација со ефективна каматна стапка.

Доколку објективната вредност не може да се утврди, долгорочните хартии од вредност со кои се тргува на официјалниот пазар на Македонската берза се проценуваат според методот на линеарна амортизација со тоа што почетната вредност е последно утврдената објективна вредност за тие инструменти.

Објективната вредност на должничките хартии од вредност кои се чуваат до достасување се мери со амортизираниот износ со примена на методот на ефективна каматна стапка. Ефективна каматна стапка е дисконтна стапка по која сегашната (дисконтираната) вредност на сите идни парични текови е еднаква на цената на обврзницата (вклучувајќи ги сите трансакциски трошоци) и претставува интерна стапка на принос.

Ефективната каматна стапка се искажува на годишно ниво и се пресметува декурзивно со примена на методот на сложена камата. При дисконтирањето на идните парични текови, износот кој се дисконтира и бројот на деновите за кои се врши дисконтирање се земаат од проспектот на предметната обврзница. Ефективната каматна стапка се искажува со шест децимални места, со заокружување на последната децимала со методот на математичко заокружување.

Агенцијата може да му наложи на Друштвото да ја промени проценетата вредност на одреден финансиски инструмент доколку утврди дека Друштвото при проценката користело неточна цена или несоодветна метода на проценка. Во таков случај Друштвото врши нова проценка на средствата на Фондот и доставува извештај до Агенцијата.

Депризнавање на финансиски инструменти

Фондот престанува да ги признава финансиските инструменти кога повеќе не ги поседува правата содржани во тие инструменти, што вообичаено е случај кога инструментот е продаден, доспеан или на друг начин отуѓен. При депризнавање на финансиските инструменти по пат на продажба, се применува принципот на просечни набавни цени.

ОЗФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД

Белешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013
(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

2. Сметководствени политики (продолжение)

2.3 Вложувања (продолжение)

При продажба на финансиски инструменти за тргување, нереализираните добивки/загуби кои се признаваат во Извештајот за работењето на пензискиот фонд, се депривираат во пропорционален дел на продажбата и нивната разлика претставува реализирана капитална добивка/загуба и се прикажуваат во позицијата Реализирани капитални добивки/Реализирани капитални загуби во Извештајот за работењето на пензискиот фонд.

Депривирањето се врши на нереализираните добивки/загуби признаени во тековниот период (тековната финансиска година). Тука се вклучени и курсните разлики, бидејќи курсирањето се евидентира како нереализирана добивка/загуба. Кај должничките хартии од вредност во тргување при доспевање на дел или цела главница депривирањето на нереализираните добивки/загуби е исто како кај продажбата.

При депривирање на финансиски инструменти расположливи за продажба (продажба), кумулативните нереализирани добивки/загуби кои претходно се признавале во ревалоризационите резерви се депривираат во пропорционален дел на продажбата и се пренесуваат во Извештајот за работењето на пензискиот фонд како реализирани капитални добивки/загуби во позицијата Реализирани капитални добивки/Реализирани капитални загуби. Кај должничките хартии од вредност расположливи за продажба при доспевање на дел или цела главница се врши депривирање на нереализирани добивки/загуби, претходно признаени во ревалоризационите резерви, во пропорционален дел на доспеаниот.

2.4 Средства на Фондот и стратегија на вложувања

Средствата на Фондот се инвестираат согласно одредбите на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување со цел остварување на највисок принос единствено во полза на членовите на пензискиот фонд врз основа на принципите на сигурност, диверзификација на ризикот од инвестирање и одржување на адекватна ликвидност.

Законот и Правилникот за инвестирање на средствата на задолжителните пензиски фондови го регулираат инвестирањето на средствата на Фондот, ги дефинираат видовите на инструменти во кои е дозволено инвестирање, бонитетот на издавачите и инструментите, лимитите по одделни издавачи и лимитите во однос на географската диверзификација.

Процент од вкупните средства на фондот

Инвестиции во Република Македонија	До 100%
Обврзници и други должнички хартии од вредност издадени или гарантирани од НБРМ или Република Македонија	80%
Депозити, сертификати за депозит, комерцијални записи, обврзници и хартии од вредност врз основа на хипотека издадени од банки во Република Македонија	60%
- Од тоа депозити во банки	30%
Обврзници и комерцијални записи издадени од домашни акционерски друштва кои не се банки и обврзници издадени од единиците на локална самоуправа	40%
- Од тоа обврзници издадени од единиците на локална самоуправа	10%
Акции издадени од домашни акционерски друштва	30%
Документи за удел и акции на инвестициски фондови во Република Македонија	5%

ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД

Белешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013
(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

2. Сметководствени политики (продолжение)

2.4 Средства на Фондот и стратегија на вложувања (продолжение)

Инвестиции во странство	До 50%
Обврзници и други хартии од вредност издадени од странски влади и централни банки на државите – членки на ЕУ или ОЕЦД	50%
Должнички хартии од вредност издадени од недржавни, странски компании или банки од државите членки на ЕУ или ОЕЦД	30%
Акции издадени од странски компании или банки, со кои се тргува на пазарите во земјите членки на ЕУ или ОЕЦД	30%
Документи за удел, акции и други инструменти издадени од овластени инвестициски фондови со седиште во држава членка на ЕУ или ОЕЦД	30%

Во Инвестиционата стратегија на ОЗПФ НЛБ Пензиски фонд се утврдени основните принципи и цели на инвестирањето, очекуваниот принос и прифатениот степен на ризичност, дефинирана е целната структура на портфолиото според основните категории на инструменти и според географската алокација како и максимално дозволените отстапувања.

Друштвото ги инвестира средствата на задолжителниот пензиски фонд согласно усвоената Инвестициона стратегија на ОЗПФ НЛБ Пензиски фонд и Методологија за избор и селекција на финансиски инструменти и алокација на средствата на задолжителниот и доброволниот пензиски фонд.

2.5 Побарувања на Фондот

Фондот може да има побарувања од продажба на хартии од вредност, побарувања по основ на вложувања, побарувања од Фондот на ПИОМ, од други пензиски фондови, побарувања за дадени аванси, побарувања од пензиското друштво и чуварот на имот, од државата и останати институции. Фондот може да има побарувања и од хартии од вредност купени директно од издавачот. Фондот има и недостасани побарувања за пресметани камати и други активни временски разграничувања. Побарувањата се искажуваат по нивната номинална вредност.

2.6 Обврски на Фондот

Фондот може да има обврски по следните основи: обврски за неконвертирани придонеси, обврски по основ на вложувања во хартии од вредност, депозити и пласмани, обврски за исплата на пензии/пензиски надоместоци спрема членовите и пензионираниите членови на пензискиот фонд, обврски за пренос на средства на други фондови по основ на промена на членство, обврски по основ на заеми и кредити, обврски кон Друштвото, обврски за брокерски и посреднички провизии, останати обврски и одложено плаќање на трошоци и приходи за идни периоди. Обврските се искажуваат по нивната номинална вредност.

2.7 Нето вредност на средствата на Фондот и вредност на сметководствената единица

Нето вредноста на средствата на Фондот се утврдува со одземање на вкупните обврски, освен обврските кон членовите на Фондот, од вкупните средства на Фондот.

Вредноста на сметководствената единица на Фондот е еднаква на вредноста на нето средствата на Фондот поделена со вкупниот број на сметководствени единици. Вредноста на сметководствената единица на првиот датум на проценка по првата уплата на придонеси во Фондот изнесува 100 МКД.

ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД**Белешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013***(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)***2. Сметководствени политики (продолжение)****2.7 Нето вредност на средствата на Фондот и вредност на сметководствената единица (продолжение)**

Вредноста на сметководствената единица, бројот на сметководствените единици и сите намалувања и зголемувања на бројот на сметководствените единици се презентираат со точност до шест децимални места.

2.8 Признавање на приходи**(а) Приходи од камати**

Приходите од камати се искажуваат во Извештајот за работењето на пензискиот фонд за сите инструменти кои носат камата. Пресметката на каматата се врши во согласност со договорената, односно пропишаната метода на пресметка за секој одделен финансиски инструмент.

Приходите од камати ги сочинуваат приходите од камати на краткорочни и долгорочни депозити во банки, приходите од камати на должничките инструменти и приходи од камати на трансакциските сметки.

б) Приходи од дивиденди

Приходите од дивиденди се признаваат во моментот кога ќе се утврди правото на примање на дивиденда.

в) Реализирани капитални добивки/загуби

Реализираните капитални добивки/загуби од вложувања, се признаваат во моментот на продажбата на финансиските инструменти, како разлика помеѓу набавната и продажната вредност кај финансиските инструменти во портфолио за тргување и како разлика меѓу сметководствената и продажната вредност кај финансиските инструменти расположливи за продажба. Реализирани капитални добивки/загуби се признаваат и при наплата на достасана главница или дел од главница на должничките инструменти евидентирани во портфолиото за тргување.

г) Нереализирани капитални добивки/загуби

Нереализирани капитални добивки/загуби, се признаваат дневно како разлика помеѓу набавната вредност на хартијата од вредност и пазарната вредност.

д) Амортизација на дисконт/премија на хартии од вредност

Амортизацијата на дисконтот/премијата на хартиите од вредност кои достасуваат на фиксен датум, вклучуваат приходи и расходи по основ на остварени дисконти и премии при купување на обврзници. Амортизацијата на дисконтот/премијата на хартиите од вредност се евидентира на дневна основа и се признава како приход од камата во Извештајот за работењето на пензискиот фонд.

ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД

Белешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

2. Сметководствени политики (продолжение)

2.9 Расходи на Фондот

а) Надоместок за управување со Фондот

Надоместокот за управување со Фондот заклучно со 31 мај 2013 година изнесуваше 0,05%, а од 01 јуни 2013 година: 0,045% (2012: 0,05%) месечно. Надоместокот за управување со Фондот се пресметува на секој датум на проценка на Фондот, со примена на дневна стапка на нето вредноста на Фондот од претходниот ден. Плаќањето на надоместокот за управување со Фондот, на Друштвото, се врши месечно, по петтиот работен ден во месецот за претходниот месец.

б) Брокерски провизии и останати посреднички трошоци

Брокерски провизии се расходи кои настануваат од трансакциите со финансиски инструменти.

Останати посреднички трошоци се трошоците кои произлегуваат од вложувањето во финансиските инструменти. Како такви се сметаат трошоците за одржување на сметките во банка, банкарските трошоци и другите трошоци.

2.10 Странски валути – курсни разлики

Средствата на Фондот кои се деноминирани во странска валута, при почетното признавање се евидентираат според средниот девизен курс на НБРМ, односно при секое дополнително мерење средствата се проценуваат по средниот девизен курс на НБРМ. Курсните разлики се евидентираат во Извештајот за работењето на пензискиот фонд и тоа: позитивните курсни разлики од монетарни ставки (парични средства, побарувања и обврски) се признаваат како приходи од вложувања, негативните курсни разлики од монетарни ставки се признаваат како расходи од вложувања, нето курсните разлики од вложувањата во финансиски инструменти се признаваат како нереализирани добивки/загуби.

2.11 Данок на добивка

Во согласност со Законот, Фондот не се смета за правен субјект. Согласно Законот за данок на добивка, обврзници за данок на добивка се правни субјекти. Согласно со тоа Фондот нема обврска да поднесе пријава за данок на добивка.

3. Парични средства

	31 декември 2013	31 декември 2012
Денарска наменска сметка за уплатени придонеси	5	2
Денарска наменска сметка за инвестиции	1.536	4.877
Девизна сметка – EUR	-	21.942
Девизна сметка – USD	3.440	1.862
Девизна сметка – GBP	-	0
Девизна сметка – CHF	-	41
Преодна девизна сметка – USD	4.285	-
Вкупно	9.266	28.724

Фондот ги држи денарските и девизните средства на сметките отворени кај банката чувар – Комерцијална банка АД Скопје. Фондот има две наменски денарски сметки: сметка за придонеси и сметка за инвестиции. На сметката за придонеси се остваруваат приливите

ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД

Белешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

3. Парични средства (продолжение)

по основ на наплата на придонесите од членовите на Фондот. По пренесувањето на надоместокот од придонеси на сметката на Друштвото, остатокот на средствата се пренесуваат на сметката за инвестиции. На паричните средства на наменските денарски сметки на Фондот, Банката чувар пресметува и плаќа камата.

Фондот има девизна сметка на која се евидентираат девизните средства кои ги поседува Фондот во различни валути. На овие сметки се реализираат приливите по основ на инвестициите во финансиски инструменти во странство. На паричните средства на наменската девизна сметка на Фондот, Банката чувар пресметува и плаќа камата.

Преодната девизна сметка се користи при реализацијата на плаќања поврзани со инвестирањето во странство.

4. Побарувања од Фондот на ПИОМ

	31 декември 2013	31 декември 2012
Побарувања од Фондот на ПИОМ	18.131	95.757
Вкупно	18.131	95.757

5. Вложувања во хартии од вредност и депозити

	31 декември 2013	31 декември 2012
Акции издадени од домашни акционерски друштва	539.993	384.878
Домашни државни обврзници	6.493	8.062
Вложувања во акции издадени од компании и банки во земјите членки на ЕУ и ОЕЦД.	1.298.384	625.687
Документи за удел издадени од овластени инвестициски фондови со седиште во државите членки на ЕУ и ОЕЦД.	1.381.652	781.163
Финансиски средства кои се чуваат за тргување	3.226.522	1.799.790
Краткорочни депозити	16.805	381.161
Долгорочни депозити	1.552.648	1.125.980
Домашни државни обврзници	582.614	582.640
Финансиски средства кои се чуваат до достасување	2.152.067	2.089.781
Државни записи	-	99.309
Домашни државни обврзници	7.051.316	5.669.252
Финансиски средства кои се расположливи за продажба	7.051.316	5.768.561
Вкупни вложувања во хартии од вредност и депозити	12.429.905	9.658.132

Во рамките на долгорочните депозити, со рок на достасување до една година се депозити во вкупен износ од 310.945 илјади денари, останатите 1.241.703 илјади денари доспеваат во период подолг од една година.

ОЗФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД

Белешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013
(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

6. Обврски кон Друштвото

На 31 декември 2013 година Фондот има обврска спрема Друштвото за пресметан надоместок од придонеси во вкупен износ од 680 илјади денари (2012 година 3.828 илјади денари) и обврска за пресметан надоместок за управување во износ од 5.519 илјади денари (2012 година 4.843 илјади денари). Обврската за надоместокот за управување се однесува на месец декември 2013 година и е платена во јануари 2014 година.

7. Ревалоризација на хартиите од вредност расположливи за продажба

На 31.12.2013 година ревалоризационата резерва на хартиите од вредност расположливи за продажба изнесува 13.621 илјади денари и истата е зголемена во однос на 31.12.2012 година за 7.401 илјади денари.

8. Приходи од камати и амортизација на дисконт/премија

	31 декември 2013	31 декември 2012
Камата на државни записи	2.930	9.049
Камати од вложувања во домашни државни обврзници	345.582	320.592
Камати од краткорочни депозити	9.653	27.386
Камати од долгорочни депозити	93.659	80.651
Камати за наменски сметки во банка чувар	1.692	2.616
Казнена камата	10	-
Вкупно камати	453.526	440.294
Амортизација на дисконт/премија на обврзници	17.779	3.033
Вкупно	471.305	443.327

9. Приходи од дивиденди

	31 декември 2013	31 декември 2012
Приходи од дивиденди – обични акции од домашни издавачи	21.448	15.190
Приходи од дивиденди – обични акции и фондови од странски издавачи	37.723	26.471
Вкупно	59.171	41.661

10. Реализирани капитални добивки

	31 декември 2013	31 декември 2012
Реализирани капитални добивки – портфолио за тргување	17.009	42.185
Реализирани капитални добивки – портфолио расположливо за продажба	2.034	140.870
Вкупно	19.043	183.055

ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД

Белешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

11. Други неспомнати приходи

	31 декември 2013	31 декември 2012
Вонредни приходи од трансфери	7.815	-
Други неспоменати приходи	1.216	7
Вкупно	9.031	7

Согласно ЗЗКФПО уплатените придонеси на член кој извршил отповикување на утврдениот статус се пренесуваат во Фондот на ПИОМ. Друштвото врз основа на добиена инструкција од Агенцијата врши пренос на иницијално уплатените придонеси за членовите кои го отповикале статусот во Фондот на ПИОМ. Согласно новиот Правилник за начин и постапка на пренос на средствата во Фондот на ПИОМ (2013) ако разликата меѓу иницијално уплатениот износ и вредноста на средствата на индивидуалните сметки на членовите е позитивна, до 10.000,00 денари претставува вонреден приход на Друштвото, а остатокот претставува вонреден приход на пензискиот фонд. Во 2013 се зголеми интензитетот на пренос на членови кои го отповикале утврдениот статус по основ на бенифициран стаж. Пред донесување на Правилникот, износот кој произлегува од разликата меѓу иницијално уплатените придонеси и вредноста на средствата на сметките на членовите кои се трансферираат во Фондот на ПИОМ во целост претставуваше вонреден приход на Друштвото.

12. Трошоци од работењето со пензиското друштво и чуварот на имот

	31 декември 2013	31 декември 2012
Надоместоци за друштвото за управување со пензиски фондови	62.354	51.996
Вкупно	62.354	51.996

13. Реализирани капитални загуби

	31 декември 2013	31 декември 2012
Реализирани капитални загуби – портфолио за тргување	4.402	7.782
Реализирани капитални загуби – портфолио расположливо за продажба	-	-
Вкупно	4.402	7.782

14. Расходи за брокерски провизии и останати посреднички трошоци

	31 декември 2013	31 декември 2012
Брокерски провизии и провизии на банки посредници	639	1.084
Останати посреднички провизии за Берза и ЦДХВ	912	1.020
Расходи за брокерски провизии и останати посреднички трошоци	1.551	2.104

Фондот плаќа брокерски провизии на брокерските куќи согласно склучените договори за посредување при купопродажба на хартии од вредност. Брокерската провизија за тргување со обврзници и акции на Македонската берза изнесува:

- за Еурохаус АД Скопје, 0,09% од вкупниот промет започнувајќи од 02.08.2013 година и
- за Илирика Инвестментс АД Скопје, 0,17% од вкупниот промет во периодот 02.08-06.10.2013 и 0,09% започнувајќи од 07.10.2013 година.

Заклучно со 01.08.2013 провизијата изнесуваше 0,1%.

ОЗФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД

Белешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013
(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

14. Расходи за брокерски провизии и останати посреднички трошоци (продолжение)

Провизија за банката посредник преку која Фондот купува државни записи и државни обврзници на примарните аукции на Министерството за финансии изнесува 0,04% со максимален износ на провизија од 35.000,00 МКД, за Комерцијална Банка АД Скопје и 0,03% провизија или максимум 12.500,00 МКД до 60 милиони МКД и 0,03% провизија над 60 милиони МКД за Халк Банка АД Скопје.

Останатите посреднички провизии при купопродажбата на хартии од вредност се пресметуваат согласно тарифите на Македонската берза и ЦДХВ.

Брокерските и останатите посреднички провизии при купопродажба на хартии од вредност на странските пазари се пресметуваат согласно договорите и тарифите за брокерски работи на странските пазари. Брокерските провизии и останати посреднички трошоци се однесуваат на инструменти кои се евидентирани во портфолиото за тргување.

15. Нереализирана капитална добивка/(загуба) од вложувања во хартии од вредност

	31 декември 2013	31 декември 2012
Нереализирана капитална добивка од вложувања во хартии од вредност	3.184.432	1.967.318
Нереализирана капитална загуба од вложувања во хартии од вредност	(2.764.795)	(1.801.271)
Вкупно	419.637	166.047

16. Трансакции со поврзани страни

Поврзани страни со кои соработува Друштвото во име и за сметка на Фондот се неговите основачи-акционери и лицата поврзани со нив. Заклучно со 31.12.2013 година Друштвото не вложуваше нови депозити во име и за сметка на Фондот во НЛБ Тутунска банка АД – Скопје. Согласно Законот средствата на Фондот не смеат да се инвестираат во банки кои се акционери на Друштвото, освен банкарските депозити вложени пред влегувањето во сила на овој закон, така што претходно вложените депозити ќе бидат повлечени од НЛБ Тутунска банка АД Скопје на датумите на нивното достасување.

а) Салда коишто произлегуваат од трансакции со поврзани субјекти – НЛБ Тутунска Банка АД – Скопје

НЛБ Тутунска Банка АД - Скопје	31 декември 2013	31 декември 2012
Долгорочни депозити	27.100	63.100
Побарувања по основ на камата	1.577	2.300
Вкупно	28.677	65.400

17. Управување со ризиците

Функционирањето на Фондот е изложено на различни видови финансиски и нефинансиски ризици, со различна веројатност на настанување и различно потенцијално влијание врз работењето на Фондот и неговите резултати. Од таа причина Друштвото континуирано врши идентификување, анализа, евалуација, следење и мерење на ризиците, во функција на нивно управување во рамките на дефинираното прифатливо ниво на преземен ризик изразено преку прифатените лимити на изложеност кон одделни ризици, во согласност со законските одредби, интерните акти и добрите практики. Друштвото воспоставува и применува процеси на постојано следење на промените релевантни за соодветната изложеност кон потенцијалните извори на ризици, обезбедувајќи динамички пристап кон управувањето со ризиците.

ОЗФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД
Белешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013
(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)
17. Управување со ризиците (продолжение)

Целта на Друштвото е да постигне оптимален сооднос помеѓу превземениот ризик и соодветниот принос и да ги минимизира потенцијалните негативни ефекти за финансискиот резултат на Фондот.

Политиките за управување со ризик се дизајнирани на начин да ги идентификуваат и анализираат релевантните ризици, да дефинираат соодветни лимити на изложеност кон одделни видови на ризици и систем на континуирани и навремени контроли со цел навремено постапување во случај на приближување кон лимитите или нивно надминување. Друштвото обезбедува усогласеност на работењето со законските одредби и интерните акти, и во функција на приспособување кон внатрешните и надворешните промени како и унапредување на процесите на управување со ризиците, заради заштита на интересите на членовите, врши ревидирање на политиките за управување со ризиците.

а) Ликвидносен ризик

Ликвидносниот ризик се дефинира како ризик од неможност Фондот навремено и во целост да ги подмири доспеаните обврски. Финансиските обврски на Фондот се состојат од обврски за порамнување на трансакциите за купени хартии од вредност, обврски спрема Друштвото и обврски спрема други пензиски фондови по основ на трансфер на членови. И покрај ниската изложеност на ликвидносен ризик како резултат на континуирани и стабилни приливи на средства од наплата на придонеси и ниска просечна старост на членството, сепак, во функција на соодветно управување со ликвидносниот ризик истиот се следи и управува на дневна основа преку усогласување на планираните приливи и одливи на парични средства.

Обелоденувања поврзани со ликвидносниот ризик

	Резидуална рочност на достасување на средствата и обврските				Вкупно
	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 5 години	над 5 години	
Средства					
1) Пари и депозити кај банки	9.265.928	-	-	-	9.265.928
2) Финансиски инструменти кои се чуваат за тргување	3.226.521.983	-	-	-	3.226.521.983
3) Финансиски инструменти расположиви за продавање	7.051.315.999	-	-	-	7.051.315.999
4) Финансиски инструменти кои се чуваат до достасување	217.315.806	146.454.934	1.788.296.423	-	2.152.067.163
5) Останати средства на пензискиот фонд	19.471.883	-	-	-	19.471.883
6) Вкупни средства (1+2+3+4+5)	10.523.891.599	146.454.934	1.788.296.423	-	12.458.642.956
Обврски					
7) Обврски по основ на заеми и кредити					-
8) Останати обврски	10.813.455	-	-	-	10.813.455
9) Вкупно обврски (7+8)	10.813.455	-	-	-	10.813.455
Нето ликвидносен јаз на средствата и обврските (6-9)	10.513.078.144	146.454.934	1.788.296.423	-	12.447.829.501
Кумулативен ликвидносен јаз на средствата и обврските	10.513.078.144	10.659.533.078	12.447.829.501	12.447.829.501	

ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД

Белешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

17. Управување со ризиците (продолжение)

б) Кредитен ризик

Кредитниот ризик се дефинира како неможност на страната должник по одреден финансиски инструмент навреме и во целост да ги исполни преземените обврски, што Фондот би го изложило на финансиски загуби.

Во услови на законски пропишани високи критериуми за издавачите на одредени инструменти, релативно висока изложеност кон домашни државни должнички инструменти и изразен прудентен пристап во изборот и управувањето со странски должнички инструменти, кредитниот ризик во најголем дел се однесува на општиот ризик на Република Македонија како и на ризикот кој произлегува од депозитите во домашни банки.

Во функција на следење на кредитниот ризик, во континуитет се следи кредитната способност и општата финансиска состојба на сите издавачи на должничките инструменти во портфолиото на Фондот, како и на банките во кои Фондот има вложени депозити.

На 31 декември 2013 година нема оштетување на финансиските инструменти кои се чуваат до достасување (депозити во банки и државни обврзници), додека кај финансиските инструменти кои се чуваат за тргување и кај финансиските инструменти кои се расположливи за продажба, превреднувањето до објективна вредност се врши на дневна основа и се рефлектира во Извештајот за работење на пензискиот фонд и Извештајот за нето средствата на пензискиот фонд.

Друштвото еднаш годишно врз основа на ревидирани финансиски извештаи врши проценка на секоја одделна банка во која ги вложува средствата на Фондот во депозит, при што го проценува нивото на кредитниот ризик и останатите перформанси на банките. Во текот на годината во континуитет, квартално, се следат финансиските извештаи, извештаите за нивото на сопствените средства и адекватноста на капиталот, и општо состојбите и информациите на пазарот за работењето на банкарскиот сектор и одделните банки со кои соработува Друштвото во име и за сметка на Фондот.

Друштвото на 31 декември 2013 година нема регистрирано задоцнување или неможност за наплата на достасано побарување по основ на главница и камата од вложените депозити во банките или од други должнички инструменти.

в) Пазарен ризик

Фондот е изложен на пазарни ризици од различни извори, со различна веројатност на настанување и различен потенцијален ефект врз работењето и резултатите на Фондот. Пазарните ризици на хартиите од вредност произлегуваат од можноста за неочекувани и неповолни промени на пазарните цени на хартиите од вредност, каматните стапки како и девизните курсеви кои се изложени на генералните и специфични движења на пазарот а кои можат да негативно да влијаат врз финансискиот резултат на Фондот. Друштвото во континуитет ги проценува пазарните ризици, врши мерење на вредноста изложена на ризик (ВАР) и максималните загуби кои можат да се очекуваат во одреден временски период и со одредена веројатност, а кои се базираат на претпоставки за различни промени на пазарните услови. Со временски распоред утврден со интерните акти и во случај на утврдени значителни тековни или очекувани промени во пазарното или регулаторното опкружување, Друштвото спроведува тестирање со утврдени ризични сценарија со што се утврдува влијанието на остварување на одредени претпоставки врз финансискиот резултат на Фондот. Раководството на Друштвото поставува граници за ризикот којшто може да се прифати и којшто редовно се следи.

ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД

Белешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013
(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

17. Управување со ризиците (продолжение)
в) Пазарен ризик (продолжение)
в1) Каматен ризик

Каматниот ризик е поврзан со инструментите во кои се инвестирани средства на Фондот, а кои се со променливи или прилагодливи каматни стапки. Каматниот ризик се следи преку следење на времетраењето, општите трендови на промените на каматните стапки и активности насочени кон управување со каматниот ризик во согласност со можностите и условите на пазарот. Сите должнички хартии од вредност во кои се инвестирани средствата на Фондот се со фиксни каматни стапки. Кај депозитите, износот на депозити со фиксни каматни стапки (30,14%) е понизок од депозитите со варијабилни каматни стапки (69,86%). Фондот нема обврски врз основа на заеми и кредити.

Обелоденување поврзано со ризикот од промена на каматните стапки

	Рочност на промената на каматните стапки на средствата и обврските во МКД						Вкупно
	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 5 години	над 5 години	Некаматносни	Фиксни каматни стапки	
Средства							
1) Пари и депозити кај банки	9.265.928	-	-	-	-	-	9.265.928
2) Финансиски инструменти кои се чуваат за тргување	-	-	-	-	3.220.028.847	6.493.136	3.226.521.983
3) Финансиски инструменти расположливи за продавање	-	-	-	-	-	7.051.315.999	7.051.315.999
4) Финансиски инструменти кои се чуваат до достасување	198.348.925	67.559.931	830.500.200	-	-	1.055.658.107	2.152.067.163
5) Останати средства на пензискиот фонд	-	-	-	-	19.471.883	-	19.471.883
6) Вкупни средства (1+2+3+4+5)	207.614.853	67.559.931	830.500.200	-	3.239.500.730	8.113.467.242	12.458.642.956
Обврски							
7) Обврски по основ на заеми и кредити	-	-	-	-	-	-	-
8) Останати обврски	-	-	-	-	10.813.455	-	10.813.455
9) Вкупно обврски (7+8)	-	-	-	-	10.813.455	-	10.813.455
Каматно сензитивен јаз на средствата и обврските (6-9)	207.614.853	67.559.931	830.500.200	-	3.228.687.275	8.113.467.242	12.447.829.501

ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД

Белешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

17. Управување со ризиците (продолжение)

в) Пазарен ризик (продолжение)

в1) Каматен ризик (продолжение)

Обелоденување на ефективните каматни стапки за главните валути на средствата и обврските на пензискиот фонд

	МКД %	ЕУР %	УСД %	ЦХФ %	ГБП %
Средства					
Пари и депозити кај банки	1,54	0,09	0,05	0,05	0,05
Финансиски инструменти кои се чуваат за тргување	-	4,48	-	-	-
Финансиски инструменти расположливи за продавање	5,63	5,15	-	-	-
Финансиски инструменти кои се чуваат до достасување	6,14	-	-	-	-
Обврски					
Обврски по основ на заеми и кредити	-	-	-	-	-

в2) Валутен ризик

Валутен ризик е ризик од промена на вредноста на финансиските инструменти заради промена на девизните курсеви. Валутниот ризик се контролира преку инвестирање на средствата во инструменти деноминирани во валути кои имаат стабилен сооднос со домашната валута и постигнување и одржување на проценета оптимална валутна диверзификација на вложувањата деноминирани во странска валута. Фондот има обврски деноминирани во друга валута, по основ на вложувања во финансиски инструменти, брокерски провизии и данок на дивиденди.

Обелоденувања поврзани со ризикот на девизните курсеви

	Валутна структура на средствата и обврските					
	МКД	ЕУР	УСД	ГБП	Други	Вкупно
Средства						
1) Пари и депозити кај банки	1.540.813	-	7.725.115	-	-	9.265.928
2) Финансиски инструменти кои се чуваат за тргување	539.992.450	652.536.643	1.868.848.923	62.473.223	102.670.744	3.226.521.983
3) Финансиски инструменти расположливи за продавање	2.174.143.115	4.877.172.884	-	-	-	7.051.315.999
4) Финансиски инструменти кои се чуваат до достасување	2.152.067.163	-	-	-	-	2.152.067.163
5) Останати средства на пензискиот фонд	18.443.816	-	1.028.067	-	-	19.471.883
6) Вкупни средства (1+2+3+4+5)	4.886.187.357	5.529.709.527	1.877.602.105	62.473.223	102.670.744	12.458.642.956
Обврски	6.220.263	-	4.593.192	-	-	10.813.455

ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД

Белешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

17. Управување со ризиците (продолжение)

в) Пазарен ризик (продолжение)

в3) Цени на хартиите од вредност

Фондот е изложен на промена на цените на хартиите од вредност класифицирани во портфолио за тргување и расположливи за продажба поради нивното дневно превреднување по објективна вредност. За управување со ризикот од промена на цената на хартиите од вредност се управува со секторската, географската и валутната диверзифицираност на портфолиото, со цел постигнување на оптимална диверзификација од аспект на оптимизирање на нивото на превземен ризик на ниво на вкупно портфолио, почитувајќи ги законски пропишаните лимити за инвестирање на средствата и оправданоста на активностите во поглед на трошоците.

г) Оперативни ризици

Екстерните оперативни ризици се управуваат до степен до кој управувањето е возможно од страна на Друштвото, преку соодветни системи на работа и комуникација воспоставени со останатите учесници во оперативната реализација на целокупниот процес: Агенцијата, банката чувар, избраните брокерски куќи и банките.

Интерните оперативни ризици се концентрирани во процесот на донесување и реализација на инвестиционите одлуки, почитувањето на интерните политики, процедури и упатства и функционирањето на информациониот систем. Друштвото има висока контрола на оперативниот ризик и истиот го управува согласно донесената Политиката за управување со ризици во работењето, Стратегија за справување со ризици и обезбедување континуитет во работењето, Планот за континуитет во работењето во деловниот процес и Планот за континуитет во работењето на ИТ.

д) Ризик на земја

Ризикот на земја претставува веројатност од промена на одредени внатрешни, надворешни и економски политики кои можат да предизвикаат негативни последици врз сегашната и идната политичка и макроекономска состојба на земјата.

Вкупниот ризик на државата се состои од политички ризик, кредитен ризик, девизен ризик и трансфер ризик. Ризични настани кои можат да се случат и кои можат да го зголемат вкупниот ризик на земјата се следните: пад на бруто домашниот производ на земјата, рецесивна состојба на економијата, преголема задолженост на државата, воена состојба, природни катастрофи и сл.

Негативните последици по инвестициите во одредена земја од настанување на одреден ризичен настан можат да се рефлектираат преку пад на вредноста на инвестициите, депресијација на одредена валута, неможност за наплата на побарувања од одредена земја и др.

ѓ) Ризик од неисполнување на спротивната страна

Ризикот од неисполнување на спротивната страна постои ако во правниот, односно деловниот однос со договорната страна доаѓа до разлики помеѓу фактичките и договорно и законски определените правила и начини на исполнување на обврските.

е) Ризик од работењето на чуварот на имот и ризик од порамнување

Ризикот на порамнување подразбира ризик на потенцијални загуби кои можат да се случат заради неисполнување на договорената обврска за пренос на сопственоста на хартиите од вредност или преносот на паричните средства во сопственост на пензиските фондови во утврдените рокови.

ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД

Белешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

17. Управување со ризиците (продолжение)

е) Ризик од работењето на чуварот на имот и ризик од порамнување (продолжение)

Ризикот кај банката чувар на имот претставува ризик од неисполнување на договорните обврски, односно неадекватно дејствување на банката чувар на имот.

ж) Ризик од промена на законската регулатива

Овој ризик се манифестира како веројатност да се случи промена во законската регулатива која би имала неповолно влијание на активностите и приносот на фондот. Овој ризик е системски и вон можностите за контрола и управување од страна на Друштвото.

ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД

Прилози кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

ПРИЛОЗИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД
Прилози кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013
(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)
Прилог 1 - Образец 6
Извештај за структурата на инвестициите на ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД
(1) Акции

ОПИС	Бр. на акции	Трошок на набавка по акција (во ден.)	Вкупен трошок на набавка (во ден.)	Вредноста на акцијата на денот на известување	Вкупна вредност на денот на известување (во денари)	% на издавачот	% од вредноста на пензискиот фонд
Обични акции							
МКАЛКА101011 - АЛКАЛОИД АД СКОПЈЕ	36.689	4.162	152.702.344	4.497	164.983.095	2,56%	1,33%
МКFERS101018 - ФЕРШПЕД АД СКОПЈЕ	561	41.017	23.010.701	175.651	98.540.211	3,10%	0,79%
МКGRNT101015 - ГД ГРАНИТ АД СКОПЈЕ	148.497	381	56.561.022	360	53.458.920	4,83%	0,43%
МККМBS101019 - КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ	6.546	2.414	15.803.746	1.790	11.716.489	0,29%	0,09%
МКМТСК101019 - МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ АД СКОПЈЕ	119.219	433	51.593.880	390	46.513.293	0,12%	0,37%
МКМТУР101018 - МАКЕДОНИЈАТУРИСТ АД СКОПЈЕ	27.570	3.082	84.964.877	3.350	92.359.500	6,10%	0,74%
МКОНВА101012 - ОХРИДСКА БАНКА АД СКОПЈЕ	7.345	1.000	7.345.000	1.050	7.712.250	1,67%	0,06%
МКРЕРЛ101013 - РЕПЛЕК АД СКОПЈЕ	724	42.931	31.082.359	47.000	34.028.000	2,79%	0,27%
МКТЕТЕ101016 - ТЕТЕКС АД ТЕТОВО	10.697	319	3.412.343	460	4.920.620	2,50%	0,04%
МКТРЛФ101010 - ТОПЛИФИКАЦИЈА АД СКОПЈЕ	5.044	1.530	7.717.320	918	4.632.712	1,12%	0,04%
МКВИТА101012 - ВИТАМИНКА АД ПРИЛЕП	736	3.000	2.208.000	5.010	3.687.360	0,95%	0,03%
МКVVTK101013 - ВВ ТИКВЕШ АД СКОПЈЕ	6.010	1.500	9.015.000	1.500	9.015.000	2,22%	0,07%
МКЗРКО101012 - ЗК ПЕЛАГОНИЈА АД БИТОЛА	3.370	2.250	7.582.500	2.500	8.425.000	1,66%	0,07%
Приоритетни акции	-	-	-	-	-	-	-

ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД

Прилози кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)
Извештај за структурата на инвестициите на ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД (продолжение)
(1) Акции (продолжение)

ОПИС	Бр. на акции	Трошок на набавка по акција (во ден.)	Вкупен трошок на набавка (во ден.)	Вредност на акцијата на денот на известување	Вкупна вредност на денот на известување (во денари)	% на издавачот	% од вредноста на пензискиот фонд
Акции во затворени инвестициони фондови	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно вложувања во акции издадени во Република Македонија	-	-	452.999.092	-	539.992.450	-	4,33%
Обични акции							
CH0012005267 - NOVARTIS AG	15.111	3.046	46.033.442	3.573	53.984.949	-	0,43%
CH0038863350 - NESTLE' AG	14.859	3.087	45.872.423	3.277	48.685.795	-	0,39%
DE0005190003 - BAYERISCHE MOTOREN WERKE AG	11.320	4.426	50.100.896	5.242	59.339.361	-	0,48%
DE0006048408 - HENKEL AG & CO. KGAA ST	13.500	3.234	43.653.130	4.653	62.811.649	0,01%	0,50%
DE0007236101 - SIEMENS AG	10.120	5.199	52.613.637	6.107	61.807.465	-	0,50%
DE0007664005 - VOLKSWAGEN AG	4.276	9.819	41.986.774	12.112	51.789.095	-	0,42%
DE0008404005 - ALLIANZ SE	7.100	6.508	46.206.873	8.018	56.927.785	-	0,46%
DE000BASF111 - BASF SE	9.046	4.332	39.186.652	4.767	43.117.855	-	0,35%
FR0000120578 - SANOFI	11.711	4.467	52.317.206	4.744	55.554.073	-	0,45%
FR0000120628 - AXA SA	51.987	846	43.971.757	1.243	64.627.295	-	0,52%
FR0000121014 - LVMH MOET HENNESSY LOUIS VUITTON SA	4.817	8.200	39.498.142	8.156	39.289.371	-	0,31%
FR0000131104 - BNP PARIBAS SA	7.800	3.308	25.799.781	3.485	27.179.998	-	0,22%
GB0002374006 - DIAGEO PLC	26.494	1.391	36.843.986	1.471	38.968.912	-	0,31%
GB0004082847 - STANDARD CHARTERED PLC	23.500	1.006	23.640.403	1.000	23.504.311	-	0,19%
US00287Y1091 - ABBVIE INC	13.972	1.906	26.636.533	2.357	32.929.570	-	0,26%
US0184901025 - ALLERGAN INC	4.700	4.492	21.110.421	4.957	23.299.417	-	0,19%

ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД

Прилози кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)
Извештај за структурата на инвестициите на ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД (продолжение)
(1) Акции (продолжение)

ОПИС	Бр. на акции	Трошок на набавка по акција (во ден.)	Вкупен трошок на набавка (во ден.)	Вредност на акцијата на денот на известување	Вкупна вредност на денот на известување (во денари)	% на издавачот	% од вредноста на пензискиот фонд
US0378331005 - APPLE INC.	2.150	23.643	50.831.906	25.041	53.839.099	-	0,43%
US1912161007 - THE COCA COLA CO	29.250	1.736	50.768.800	1.844	53.925.277	-	0,43%
US3696041033 - GENERAL ELECTRIC COMPANY	46.700	992	46.320.784	1.251	58.418.620	-	0,47%
US38259P5089 - GOOGLE INC	1.160	33.965	39.399.623	50.015	58.017.973	-	0,47%
US4062161017 - HALLIBURTON COMPANY	23.000	1.640	37.726.145	2.265	52.092.500	-	0,42%
US46625H1005 - JP MORGAN CHASE & CO.	18.414	2.282	42.024.166	2.610	48.058.125	-	0,38%
US57636Q1040 - MASTERCARD INC	1.655	24.003	39.725.095	37.285	61.707.077	-	0,49%
US5949181045 - MICROSOFT CORP.	31.300	1.361	42.613.171	1.670	52.284.804	-	0,42%
US7427181091 - PROCTER & GAMBLE CO/THE	11.277	3.644	41.098.126	3.633	40.971.574	-	0,33%
US7739031091 - ROCKWELL AUTOMATION INC	6.000	3.918	23.509.305	5.273	31.639.750	-	0,25%
US9497461015 - WELLS FARGO & COMPANY	21.525	1.628	35.040.003	2.026	43.612.434	-	0,35%
Приоритетни акции	-	-	-	-	-	-	-
Акции во затворени инвестициони фондови	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно вложувања во акции издадени во странство	-	-	1.084.529.180	-	1.298.384.134	-	10,42%
Вкупно вложувања во акции	-	-	1.537.528.272	-	1.838.376.584	-	14,75%

ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД

Прилози кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)
Извештај за структурата на инвестициите на ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД (продолжение)
(2) Обврзници

ОПИС	Номинална вредност	Трошок на набавка (во ден.)	Вкупна вредност на денот на извештување (во ден.)	% на издавачот	% од вредноста на пензискиот фонд
Обврзници издадени или гарантирани од Владата на Република Македонија					
MKMINF20G218-DO2011/01-0916 29.09.2016-MKD	200.000.000	191.538.802	202.907.747	38,68%	1,63%
MKMINF20G234-DO2011/03-1216 19.12.2016-MKD	1.000.000.000	945.011.290	1.001.930.794	79,97%	8,04%
MKMINF20G275-DO2012/03-0715 05.07.2015-MKD	210.000.000	204.315.506	215.422.952	33,98%	1,73%
MKMINF20G291-DO2012/05-0817 09.08.2017-MKD	1.055.000.000	1.018.279.528	1.078.362.418	89,56%	8,66%
MKMINF20G499-DO2013/01-0118 09.01.2018-MKD	185.000.000	185.035.000	195.121.248	100,00%	1,57%
MKMINF20G507-DO2013/03-0118 24.01.2018-MKD	60.000.000	60.024.000	63.012.152	100,00%	0,51%
MKMINF200D35-RMDEN03 31.05.2014-EUR	441.227	24.456.436	26.435.471	9,39%	0,21%
MKMINF200D43-RMDEN04 31.05.2015-EUR	1.539.006	83.426.164	94.356.331	13,27%	0,76%
MKMINF200D50-RMDEN05 31.05.2016-EUR	720.941	41.724.760	43.225.193	7,07%	0,35%
MKMINF200D68-RMDEN06 31.05.2017-EUR	1.041.205	56.973.328	62.235.036	14,46%	0,50%
MKMINF200D76-RMDEN07 31.05.2018-EUR	77.738	4.447.594	4.503.133	0,52%	0,04%
MKMINF200D84-RMDEN08 31.05.2019-EUR	432.956	23.367.900	25.212.892	3,14%	0,20%
MKMINF200D92-RMDEN09 31.05.2020-EUR	2.297.982	121.209.737	133.114.734	10,94%	1,07%
MKMINF200DC4-RMDEN12 31.05.2023-EUR	983.997	53.029.427	56.427.686	7,57%	0,45%
MKMINF20G226-DO2011/02-0916-DK 29.09.2016-EUR	2.438.782	143.865.866	152.120.035	41,58%	1,22%
MKMINF20G259-DO2012/01-0317-DK 26.03.2017-EUR	3.252.133	197.394.249	208.443.439	79,21%	1,67%
MKMINF20G267-DO2012/02-0617-DK 25.06.2017-EUR	6.004.661	359.322.409	379.746.501	32,01%	3,05%
MKMINF20G325-DO2012/07-0817-DK 16.08.2017-EUR	8.536.516	506.811.573	535.756.365	56,76%	4,30%
MKMINF20G341-DO2012/09-0917-DK 06.09.2017-EUR	1.804.834	106.828.897	112.945.316	30,58%	0,91%
MKMINF20G358-DO2012/10-0917-DK 20.09.2017-EUR	2.438.826	144.032.587	152.298.115	14,44%	1,22%
MKMINF20G382-DO2012/13-1017-DK 04.10.2017-EUR	1.950.982	114.977.512	121.589.409	95,24%	0,98%
MKMINF20G390-DO2012/14-1017-DK 18.10.2017-EUR	1.951.128	114.737.342	121.349.472	92,66%	0,97%
MKMINF20G408-DO2012/15-1117-DK 01.11.2017-EUR	1.951.178	114.491.589	121.104.102	38,19%	0,97%

ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД

Прилози кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)
Извештај за структурата на инвестициите на ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД (продолжение)
(1) Обврзници (продолжение)

ОПИС	Номинална вредност	Трошок на набавка (во ден.)	Вкупна вредност на денот на известување (во ден.)	% на издавачот	% од вредноста на пензискиот фонд
MKMINF20G424-DO2012/17-1117-DK 23.11.2017-EUR	6.862.391	401.215.341	424.488.535	83,51%	3,41%
MKMINF20G481-DO2013/02-0118-DK 09.01.2018-EUR	7.007.560	431.035.000	453.748.575	18,50%	3,64%
MKMINF20G523-DO2013/05-0218-DK 28.02.2018-EUR	973.762	60.024.000	62.491.903	11,17%	0,50%
MKMINF20G549-DO2013/07-0318-DK 07.03.2018-EUR	1.297.421	80.024.000	83.176.071	100,00%	0,67%
MKMINF20G556-DO2013/08-0318-DK 14.03.2018-EUR	1.459.066	90.027.000	93.449.074	84,91%	0,75%
MKMINF20G572-DO2013/10-0418-DK 04.04.2018-EUR	1.297.526	80.024.000	82.863.581	31,77%	0,66%
MKMINF20G580-DO2013/11-0418-DK 25.04.2018-EUR	973.394	60.012.500	61.878.875	35,29%	0,50%
MKMINF20G606-DO2013/13-0518-DK 30.05.2018-EUR	2.920.182	180.035.000	184.786.073	70,18%	1,48%
MKMINF20G671-DO2013/20-0718DK 18.07.2018-EUR	1.945.368	120.035.000	122.165.538	44,77%	0,98%
MKMINF20G705-DO2013/23-0718DK 25.07.2018-EUR	973.457	60.012.500	61.074.124	34,71%	0,49%
MKMINF20G721-DO2013/25-0818DK 30.08.2018-EUR	3.008.345	185.035.000	187.904.429	45,65%	1,51%
MKMINF20G754-DO2013/28-1018DK 03.10.2018-EUR	3.901.963	240.035.000	242.693.391	55,22%	1,95%
MKMINF20G762-DO2013/29-1018DK 17.10.2018-EUR	975.589	60.012.500	60.578.629	46,86%	0,49%
MKMINF20G770-DO2013/30-1018DK 31.10.2018-EUR	1.300.760	80.020.500	80.634.659	53,69%	0,65%
MKMINF20G788-DO2013/31-1118DK 21.11.2018-EUR	2.276.116	140.035.000	140.732.521	57,38%	1,13%
MKMINF20G804-DO2013/33-1218DK 05.12.2018-EUR	1.462.898	90.024.500	90.297.556	60,65%	0,71%
MKMINF20G820-DO2013/35-1218DK 26.12.2018-EUR	1.621.644	100.028.500	99.839.255	32,11%	0,80%
Вкупно инвестиции во обврзници издадени во Република Македонија:	-	7.272.936.837	7.640.423.330	-	61,33%
Вкупно инвестиции во обврзници	-	7.272.936.837	7.640.423.330	-	61,33%

ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД

 Прилози кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013
 (сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

Извештај за структурата на инвестициите на ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД (продолжение)
(2) Други должнички хартии од вредност и удели во отворени инвестициони фондови

ОПИС	Номинална вредност	Трошок на набавка (во ден.)	Вкупна вредност на денот на известување (во ден.)	% на издавачот	% од вредноста на пензискиот фонд
Удели во отворени инвестициони фондови					
DE0005933931 - ISHARES DAX UCITS ETF (DE)	23.433	100.263.619	123.599.561	0,01%	0,99%
US4642867075 - ISHARES MSCI FRANCE ETF REGISTERED SHARES	93.219	105.589.566	118.358.112	0,62%	0,95%
US4642867158 - ISHARES MSCI TURKEY ETF REGISTERED SHARES	28.785	89.675.459	61.225.394	0,30%	0,49%
US4642867562 - ISHARES MSCI SWEDEN ETF REGISTERED SHARES	57.079	80.845.538	91.271.351	0,41%	0,73%
US4642867646 - ISHARES MSCI SPAIN CAPPED INDEX FUND	42.850	64.846.094	73.758.450	0,19%	0,59%
US4642868065 - ISHARES MSCI GERMANY ETF REGISTERED SHARES O.N.	144.600	169.497.505	204.955.748	0,07%	1,65%
US4642868487 - ISHARES MSCI JAPAN ETF REGISTERED SHARES O.N.	78.500	35.705.509	42.495.386	0,01%	0,34%
US4642868552 - ISHARES INC MSCI ITALY CAPPED INDEX FUND	148.264	93.320.821	103.155.680	0,27%	0,83%
US4642872422 - ISHARES IBOX INVESTMENT GRADE CORPORATE BOND ETF REGISTERED SHARES O.N.	21.100	112.695.510	107.546.902	0,02%	0,87%
US4642872919 - ISHARES GLOBAL TECH ETF REGISTERED SHARES O.N.	27.572	86.578.253	102.487.989	0,33%	0,82%
US4642874659 - ISHARES MSCI EAFE ETF REGISTERED SHARES O.N.	21.773	61.253.993	65.161.810	0,00%	0,52%
US4642875151 - ISHARES NORTH AMERICAN TECH SOFTWARE ETF REGISTERED SHARES O.N.	19.284	63.993.748	70.630.596	0,16%	0,57%
US4642875805 - ISHARES U.S. CONSUMER SERVICES ETF REGISTERED SHARES O.N.	17.668	86.416.622	96.022.869	0,41%	0,77%
US4642877967 - ISHARES U.S. ENERGY ETF REGISTERED SHARES O.N.	31.600	60.205.168	71.203.898	0,10%	0,57%
US78464A4177 - SPDR BARCLAYS CAPITAL HIGH YIELD BOND (ETF)	27.500	52.214.132	49.778.517	0,01%	0,40%
Вкупно инвестиции во други должнички хартии од вредност и удели во инвестициони фондови издадени во странство	-	1.263.101.537	1.381.652.263	-	11,09%
Вкупно инвестиции во други должнички хартии од вредност и удели во отворени инвестициони фондови	-	1.263.101.537	1.381.652.263	-	11,09%

ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД

Прилози кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013
(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

Извештај за структурата на инвестициите на ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД (продолжение)

(3) Пласмани и депозити

ОПИС	Трошок за набавка (во денари)	Вкупна вредност на денот на извештајот (во денари)	% од вредноста на пензискиот фонд
Краткорочни депозити	16.800.000	16.805.278	0,14%
Долгорочни депозити	1.520.600.200	1.552.647.690	12,46%
Останати пласмани			
Вкупно пласмани и депозити	1.537.400.200	1.569.452.968	12,60%

ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД

Прилози кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013
(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

Прилог 2 - Образец 7

Структура на инвестициите на ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД по видови на финансиски средства на ден 31.12.2013 година

ОПИС	Вкупна вредност на денот на известувањето (во денари)	Процентуален удел во вредноста на пензискиот фонд
Акции	1.838.376.584	14,75%
Обврзници и други долгорочни должнички хартии од вредност	7.640.423.330	61,33%
Краткорочни хартии од вредност	-	-
Акции и удели во инвестициони фондови	1.381.652.263	11,09%
Парични средства	9.265.928	0,07%
Пласмани и депозити	1.569.452.968	12,60%
Останати средства	19.471.883	0,16%
Вкупно средства	12.458.642.956	100,00%

Прилог 3 - Образец 8

Извештај за реализирани добивки и загуби на ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД за периодот од 01.01.2013 до 31.12.2013 година

Датум на продажба	Продадена хартија од вредност	Бр. на хартии од вредност	Сметководстве на вредност	Продажна цена	Реализирана добивка или загуба
Обични акции издадени во Република Македонија					
22.05.2013	МКМPTS101014 - MPT	30	360.000	525.000	165.000
22.05.2013	МКМPTS101014 - MPT	2	24.000	35.000	11.000
03.06.2013	МКМPTS101014 - MPT	7	84.000	105.007	21.007
03.06.2013	МКМPTS101014 - MPT	3	36.000	45.000	9.000
14.06.2013	МКМPTS101014 - MPT	25	300.000	375.000	75.000
14.06.2013	МКМPTS101014 - MPT	50	600.000	750.000	150.000
14.06.2013	МКМPTS101014 - MPT	15	180.000	225.000	45.000
17.06.2013	МКМPTS101014 - MPT	92	1.104.000	1.380.000	276.000
18.06.2013	МКМPTS101014 - MPT	150	1.800.000	2.250.000	450.000
18.06.2013	МКМPTS101014 - MPT	67	804.000	1.005.000	201.000
19.06.2013	МКМPTS101014 - MPT	108	1.296.000	1.620.000	324.000
27.05.2013	МКSBTB101013 - SBT	3.500	4.555.565	5.250.000	694.435
Обични акции издадени во Република Македонија		4.049	11.143.565	13.565.007	2.421.442
Обични акции издадени од странски компании и банки					
09.01.2013	DE0007236101 - SIE	1.000	5.055.300	5.123.158	67.858
06.08.2013	DE0007664005 - VOW	1.000	9.819.171	10.880.093	1.060.922

ОЗФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД

Прилози кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013
(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

**Извештај за реализирани добивки и загуби на ОЗФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД
за периодот од 01.01.2013 до 31.12.2013 година (продолжение)**

Датум на продажба	Продадена хартија од вредност	Бр. на хартии од вредност	Сметководство на вредност	Продажна цена	Реализирана добивка или загуба
12.07.2013	DE000LED1TR8 - OSR	825	1.211.234	1.386.521	175.287
24.07.2013	FR0000120628 - CS	10.000	8.193.807	10.289.922	2.096.115
30.10.2013	FR0000121014 - MC	1.500	12.299.608	12.980.103	680.495
05.02.2013	US0028241000 - ABT	2.000	2.836.980	3.074.487	237.507
31.10.2013	US2441991054 - DE	9.277	37.510.433	34.223.885	(3.286.548)
28.10.2013	US38259P5089 - GOOG	200	6.793.039	9.089.457	2.296.418
06.09.2013	US4062161017 - HAL	2.500	4.100.668	5.823.450	1.722.782
13.11.2013	US61166W1018 - MON	3.929	18.467.270	19.456.979	989.709
Обични акции издадени од странски компании и банки		32.231	106.287.510	112.328.055	6.040.545
Обврзници издадени или гарантирани од Владата на Република Македонија					
31.05.2013	MKMINF200D27 - RMDEN02	-	-	18.238	18.238
25.09.2013	MKMINF200D43 - RMDEN04	998.000	58.756.286	60.536.350	1.780.064
31.05.2013	MKMINF200D50 - RMDEN05	-	-	18.709	18.709
31.05.2013	MKMINF200D68 - PMDEN06	-	-	43.937	43.937
31.05.2013	MKMINF200D76 - PMDEN07	-	-	7.493	7.493
31.05.2013	MKMINF200D84 - PMDEN08	-	-	58.675	58.675
27.08.2013	MKMINF200DC4 - RMDEN12	90.000	4.895.023	5.149.230	254.207
Обврзници издадени или гарантирани од Владата на Република Македонија		1.088.000	63.651.309	65.832.632	2.181.323
Удели во странски отворени инвестициони фондови					
01.04.2013	US4642872752 - IXP	1.658	4.421.948	4.780.452	358.504
03.04.2013	US4642872752 - IXP	6.842	18.247.872	19.722.055	1.474.183
25.07.2013	US4642878387 - IYM	4.700	15.196.890	15.512.925	316.035
25.07.2013	US4642878387 - IYM	10.000	32.333.808	33.010.085	676.277
13.11.2013	US4642885135 - HYG	9.000	39.193.838	38.078.631	(1.115.207)
17.09.2013	US46429B6065 - EPOL	20.000	24.965.735	25.660.806	695.071
17.09.2013	US46429B6065 - EPOL	21.600	26.962.994	27.703.333	740.339
01.04.2013	US78463X7729 - DWX	4.262	9.553.616	9.953.662	400.046
02.04.2013	US78463X7729 - DWX	3.988	8.939.423	9.391.939	452.516
Удели во странски отворени инвестициони фондови		82.050	179.816.124	183.813.888	3.997.764
ВКУПНО РЕАЛИЗИРАНИ ДОБИВКИ И ЗАГУБИ					14.641.074

Забелешка: Не е дозволено сумарно прикажување по финансиски инструмент, односно се евидентира секоја трансакција

ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД

 Прилози кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013
 (сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

Прилог 4 - Образец 9
**Извештај за нереализирани добивки и загуби на ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД
 за периодот од 01.01.2013 до 31.12.2013 година**

ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТ	Трошок за набавка (во денари)	Објективна вредност	Ревалори- зација на хартите од вредност распож- ливи за продажба	Нереализи- рана добивка или загуба	Нето курсни разлики	Амортизација на дисконтот (премијата) на инструментите кои доспеваат на фиксен датум*	Загуба поради оштету- вање
Обични акции издадени во Република Македонија	452.999.092	539.992.450	-	86.993.358	-	-	-
МКАЛКА101011 - АЛКАЛОИД АД СКОПЈЕ	152.702.344	164.983.095	-	12.280.751	-	-	-
МКFERS101018 - ФЕРШПЕД АД СКОПЈЕ	23.010.701	98.540.211	-	75.529.510	-	-	-
МКGRNT101015 - ГД ГРАНИТ АД СКОПЈЕ	56.561.022	53.458.920	-	(3.102.102)	-	-	-
МККМBS101019 - КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ	15.803.746	11.716.489	-	(4.087.257)	-	-	-
МКМТСК101019 - МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ АД СКОПЈЕ	51.593.880	46.513.293	-	(5.080.587)	-	-	-
МКМТУР101018 - МАКЕДОНИЈАТУРИСТ АД СКОПЈЕ	84.964.877	92.359.500	-	7.394.623	-	-	-
МКОНВА101012 - ОХРИДСКА БАНКА АД СКОПЈЕ	7.345.000	7.712.250	-	367.250	-	-	-
МКREPL101013 - РЕПЛЕК АД СКОПЈЕ	31.082.359	34.028.000	-	2.945.641	-	-	-
МКТЕТЕ101016 - ТЕТЕКС АД ТЕТОВО	3.412.343	4.920.620	-	1.508.277	-	-	-
МКТPLF101010 - ТОПЛИФИКАЦИЈА АД СКОПЈЕ	7.717.320	4.632.712	-	(3.084.608)	-	-	-
МКВИТА101012 - ВИТАМИНКА АД ПРИЛЕП	2.208.000	3.687.360	-	1.479.360	-	-	-
МКVVTK101013 - ВВ ТИКВЕШ АД СКОПЈЕ	9.015.000	9.015.000	-	-	-	-	-
МКЗРКО101012 - ЗК ПЕЛАГОНИЈА АД БИТОЛА	7.582.500	8.425.000	-	842.500	-	-	-

ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД

Прилози кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

**Извештај за нереализирани добивки и загуби на ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД
за периодот од 01.01.2013 до 31.12.2013 година (продолжение)**

ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТ	Трошок за набавка (во денари)	Објективна вредност	Ревалори- зација на хартите од вредност располож- ливи за продажба	Нереализи- рана добивка или загуба	Нето курсни разлики	Амортизација на дисконтот (премијата) на инструментите кои доспеваат на фиксен датум*	Загуба поради оштету- вање
Обични акции издадени од странски компани и банки	1.084.529.180	1.298.384.134	-	213.854.954	-	-	-
CH0012005267 - NOVARTIS AG	46.033.442	53.984.949	-	7.951.507	-	-	-
CH0038863350 - NESTLE' AG	45.872.423	48.685.795	-	2.813.372	-	-	-
DE0005190003 - BAYERISCHE MOTOREN WERKE AG	50.100.896	59.339.361	-	9.238.465	-	-	-
DE0006048408 - HENKEL AG & CO. KGAA ST	43.653.130	62.811.649	-	19.158.519	-	-	-
DE0007236101 - SIEMENS AG	52.613.637	61.807.465	-	9.193.828	-	-	-
DE0007664005 - VOLKSWAGEN AG	41.986.774	51.789.095	-	9.802.321	-	-	-
DE0008404005 - ALLIANZ SE	46.206.873	56.927.785	-	10.720.912	-	-	-
DE000BASF111 - BASF SE	39.186.652	43.117.855	-	3.931.203	-	-	-
FR0000120578 - SANOFI	52.317.206	55.554.073	-	3.236.867	-	-	-
FR0000120628 - AXA SA	43.971.757	64.627.295	-	20.655.538	-	-	-
FR0000121014 - LVMH MOET HENNESSY LOUIS VUITTON SA	39.498.142	39.289.371	-	(208.771)	-	-	-
FR0000131104 - BNP PARIBAS SA	25.799.781	27.179.998	-	1.380.217	-	-	-
GB0002374006 - DIAGEO PLC	36.843.986	38.968.912	-	2.124.926	-	-	-
GB0004082847 - STANDARD CHARTERED PLC	23.640.403	23.504.311	-	(136.092)	-	-	-
US00287Y1091 - ABBVIE INC	26.636.533	32.929.570	-	6.293.037	-	-	-
US0184901025 - ALLERGAN INC	21.110.421	23.299.417	-	2.188.996	-	-	-
US0378331005 - APPLE INC.	50.831.906	53.839.099	-	3.007.193	-	-	-
US1912161007 - THE COCA COLA CO	50.768.800	53.925.277	-	3.156.477	-	-	-
US3696041033 - GENERAL ELECTRIC COMPANY	46.320.784	58.418.620	-	12.097.836	-	-	-
US38259P5089 - GOOGLE INC	39.399.623	58.017.973	-	18.618.350	-	-	-

ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД

Прилози кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

**Извештај за нереализирани добивки и загуби на ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД
за периодот од 01.01.2013 до 31.12.2013 година (продолжение)**

ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТ	Трошок за набавка (во денари)	Објективна вредност	Ревалори- зација на хартите од вредност располож- ливи за продажба	Нереализи- рана добивка или загуба	Нето курсни разлики	Амортизација на дисконтот (премијата) на инструментите кои доспеваат на фиксен датум*	Загуба поради оштету- вање
US4062161017 - HALLIBURTON COMPANY	37.726.145	52.092.500	-	14.366.355	-	-	-
US46625H1005 - JP MORGAN CHASE & CO.	42.024.166	48.058.125	-	6.033.959	-	-	-
US57636Q1040 - MASTERCARD INC	39.725.095	61.707.077	-	21.981.982	-	-	-
US5949181045 - MICROSOFT CORP.	42.613.171	52.284.804	-	9.671.833	-	-	-
US7427181091 - PROCTER & GAMBLE CO/THE	41.098.126	40.971.574	-	(126.552)	-	-	-
US7739031091 - ROCKWELL AUTOMATION INC	23.509.305	31.639.750	-	8.130.445	-	-	-
US9497461015 - WELLS FARGO & COMPANY	35.040.003	43.612.434	-	8.572.431	-	-	-
Обврзници издадени или гарантирани од Владата на Република Македонија	7.272.936.838	7.640.423.330	8.584.612	237.671	(1.357.320)	360.021.529	-
MKMINF20G218- DO2011/01-0916 29.09.2016-MKD	191.538.802	202.907.747	-	-	-	11.368.945	-
MKMINF20G234- DO2011/03-1216 19.12.2016-MKD	945.011.290	1.001.930.794	-	-	-	56.919.504	-
MKMINF20G275- DO2012/03-0715 05.07.2015-MKD	204.315.507	215.422.953	-	-	-	11.107.446	-
MKMINF20G291- DO2012/05-0817 09.08.2017-MKD	1.018.279.528	1.078.362.418	-	-	-	60.082.890	-
MKMINF20G499- DO2013/01-0118 09.01.2018-MKD	185.035.000	195.121.248	-	-	-	10.086.248	-
MKMINF20G507- DO2013/03-0118 24.01.2018-MKD	60.024.000	63.012.152	-	-	-	2.988.152	-
MKMINF200D35- RMDEN03 31.05.2014- EUR	24.456.436	26.435.471	(90.133)	-	71.842	1.997.326	-
MKMINF200D43- RMDEN04 31.05.2015- EUR	83.426.164	94.356.331	586.129	-	200.161	10.143.877	-
MKMINF200D50- RMDEN05 31.05.2016- EUR	41.724.760	43.225.192	(20.987)	25.699	(61.609)	1.557.329	-

ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД

Прилози кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

Извештај за нереализирани добивки и загуби на ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД
за периодот од 01.01.2013 до 31.12.2013 година (продолжение)

ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТ	Трошок за набавка (во денари)	Објективна вредност	Ревалори- зација на хартите од вредност располож- ливи за продажба	Нереализи- рана добивка или загуба	Нето курсни разлики	Амортизација на дисконтот (премијата) на инструментите кои доспеваат на фиксен датум*	Загуба поради оштету- вање
MKMINF200D68- RMDEN06 31.05.2017- EUR	56.973.328	62.235.036	1.384.143	85.625	47.450	3.744.490	-
MKMINF200D76- RMDEN07 31.05.2018- EUR	4.447.594	4.503.134	(51.022)	5.476	(9.994)	111.080	-
MKMINF200D84- RMDEN08 31.05.2019- EUR	23.367.900	25.212.891	143.379	120.871	10.335	1.570.406	-
MKMINF200D92- RMDEN09 31.05.2020- EUR	121.209.737	133.114.734	4.599.373	-	67.802	7.237.822	-
MKMINF200DC4- RMDEN12 31.05.2023- EUR	53.029.427	56.427.686	2.033.730	-	(138.631)	1.503.160	-
MKMINF20G226- DO2011/02-0916-DK 29.09.2016-EUR	143.865.866	152.120.035	-	-	16.822	8.237.347	-
MKMINF20G259- DO2012/01-0317-DK 26.03.2017-EUR	197.394.249	208.443.439	-	-	46.646	11.002.544	-
MKMINF20G267- DO2012/02-0617-DK 25.06.2017-EUR	359.322.409	379.746.501	-	-	103.159	20.320.933	-
MKMINF20G325- DO2012/07-0817-DK 16.08.2017-EUR	506.811.573	535.756.365	-	-	52.625	28.892.167	-
MKMINF20G341- DO2012/09-0917-DK 06.09.2017-EUR	106.828.897	112.945.316	-	-	12.935	6.103.484	-
MKMINF20G358- DO2012/10-0917-DK 20.09.2017-EUR	144.032.587	152.298.115	-	-	15.803	8.249.725	-
MKMINF20G382- DO2012/13-1017-DK 04.10.2017-EUR	114.977.512	121.589.409	-	-	13.658	6.598.239	-
MKMINF20G390- DO2012/14-1017-DK 18.10.2017-EUR	114.737.342	121.349.472	-	-	13.395	6.598.735	-
MKMINF20G408- DO2012/15-1117-DK 01.11.2017-EUR	114.491.589	121.104.102	-	-	13.604	6.598.909	-
MKMINF20G424- DO2012/17-1117-DK 23.11.2017-EUR	401.215.341	424.488.535	-	-	48.597	23.224.597	-
MKMINF20G481- DO2013/02-0118-DK 09.01.2018-EUR	431.035.000	453.748.575	-	-	17.015	22.696.560	-

ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД

Прилози кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

Извештај за нереализирани добивки и загуби на ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД
за периодот од 01.01.2013 до 31.12.2013 година (продолжение)

ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТ	Трошок за набавка (во денари)	Објективна вредност	Ревалори- зација на хартиите од вредност располож- ливи за продажба	Нереализи- рана добивка или загуба	Нето курсни разлики	Амортизација на дисконтот (премијата) на инструментите кои доспеваат на фиксен датум*	Загуба поради оштету- вање
MKMINF20G523- DO2013/05-0218-DK 28.02.2018-EUR	60.024.000	62.491.903	-	-	(105.934)	2.573.837	-
MKMINF20G549- DO2013/07-0318-DK 07.03.2018-EUR	80.024.000	83.176.071	-	-	(198.162)	3.350.233	-
MKMINF20G556- DO2013/08-0318-DK 14.03.2018-EUR	90.027.000	93.449.074	-	-	(255.444)	3.677.518	-
MKMINF20G572- DO2013/10-0418-DK 04.04.2018-EUR	80.024.000	82.863.581	-	-	(190.980)	3.030.561	-
MKMINF20G580- DO2013/11-0418-DK 25.04.2018-EUR	60.012.500	61.878.875	-	-	(127.364)	1.993.739	-
MKMINF20G606- DO2013/13-0518-DK 30.05.2018-EUR	180.035.000	184.786.073	-	-	(380.207)	5.131.280	-
MKMINF20G671- DO2013/20-0718DK 18.07.2018-EUR	120.035.000	122.165.538	-	-	(338.790)	2.469.328	-
MKMINF20G705- DO2013/23-0718DK 25.07.2018-EUR	60.012.500	61.074.124	-	-	(121.688)	1.183.312	-
MKMINF20G721- DO2013/25-0818DK 30.08.2018-EUR	185.035.000	187.904.429	-	-	46.314	2.823.115	-
MKMINF20G754- DO2013/28-1018DK 03.10.2018-EUR	240.035.000	242.693.391	-	-	13.476	2.644.915	-
MKMINF20G762- DO2013/29-1018DK 17.10.2018-EUR	60.012.500	60.578.629	-	-	9.402	556.727	-
MKMINF20G770- DO2013/30-1018DK 31.10.2018-EUR	80.020.500	80.634.659	-	-	10.960	603.199	-
MKMINF20G788- DO2013/31-1118DK 21.11.2018-EUR	140.035.000	140.732.521	-	-	5.934	691.587	-
MKMINF20G804- DO2013/33-1218DK 05.12.2018-EUR	90.024.500	90.297.556	-	-	(15.772)	288.828	-
MKMINF20G820- DO2013/35-1218DK 26.12.2018-EUR	100.028.500	99.839.255	-	-	(250.680)	61.435	-

ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД

 Прилози кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013
 (сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

**Извештај за нереализирани добивки и загуби на ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД
 за периодот од 01.01.2013 до 31.12.2013 година (продолжение)**

ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТ	Трошок за набавка (во денари)	Објективна вредност	Ревалори- зација на хартите од вредност располож- ливи за продажба	Нереализи- рана добивка или загуба	Нето курсни разлики	Амортизација на дисконтот (премијата) на инструментите кои доспеваат на фиксен датум*	Загуба поради оштету- вање
Удели во странски отворени инвестициони фондови	1.263.101.537	1.381.652.263	-	118.550.726	-	-	-
DE0005933931 - ISHARES DAX UCITS ETF (DE)	100.263.619	123.599.561	-	23.335.942	-	-	-
US4642867075 - ISHARES MSCI FRANCE ETF REGISTERED SHARES	105.589.567	118.358.112	-	12.768.545	-	-	-
US4642867158 - ISHARES MSCI TURKEY ETF REGISTERED SHARES	89.675.459	61.225.394	-	(28.450.065)	-	-	-
US4642867562 - ISHARES MSCI SWEDEN ETF REGISTERED SHARES	80.845.538	91.271.351	-	10.425.813	-	-	-
US4642867646 - ISHARES MSCI SPAIN CAPPED INDEX FUND	64.846.094	73.758.450	-	8.912.356	-	-	-
US4642868065 - ISHARES MSCI GERMANY ETF REGISTERED SHARES O.N.	169.497.505	204.955.748	-	35.458.243	-	-	-
US4642868487 - ISHARES MSCI JAPAN ETF REGISTERED SHARES O.N.	35.705.509	42.495.386	-	6.789.877	-	-	-
US4642868552 - ISHARES INC MSCI ITALY CAPPED INDEX FUND	93.320.821	103.155.680	-	9.834.859	-	-	-
US4642872422 - ISHARES IBOXX INVESTMENT GRADE CORPORATE BOND ETF REGISTERED SHARES O.N.	112.695.510	107.546.902	-	(5.148.608)	-	-	-
US4642872919 - ISHARES GLOBAL TECH ETF REGISTERED SHARES O.N.	86.578.253	102.487.989	-	15.909.736	-	-	-
US4642874659 - ISHARES MSCI EAFE ETF REGISTERED SHARES O.N.	61.253.993	65.161.810	-	3.907.817	-	-	-

ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД

Прилози кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

**Извештај за нереализирани добивки и загуби на ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД
за периодот од 01.01.2013 до 31.12.2013 година (продолжение)**

ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТ	Трошок за набавка (во денари)	Објективна вредност	Ревалори- зација на хартиите од вредност располож- ливи за продажба	Нереализи- рана добивка или загуба	Нето курсни разлики	Амортизација на дисконтот (премијата) на инструментите кои доспеваат на фиксен датум*	Загуба поради оштету- вање
US4642875151 - ISHARES NORTH AMERICAN TECH SOFTWARE ETF REGISTERED SHARES O.N.	63.993.747	70.630.596	-	6.636.849	-	-	-
US4642875805 - ISHARES U.S. CONSUMER SERVICES ETF REGISTERED SHARES O.N.	86.416.622	96.022.869	-	9.606.247	-	-	-
US4642877967 - ISHARES U.S. ENERGY ETF REGISTERED SHARES O.N.	60.205.168	71.203.898	-	10.998.730	-	-	-
US78464A4177 - SPDR BARCLAYS CAPITAL HIGH YIELD BOND (ETF)	52.214.132	49.778.517	-	(2.435.615)	-	-	-
ВКУПНО НЕРЕАЛИЗИРАНИ ДОБИВКИ И ЗАГУБИ	10.073.566.647	10.860.452.177	8.584.612	419.636.709	(1.357.320)	360.021.529	-

Приходите/расходите за инструментите кои не се прикажани во Извештајот за нереализирани добивки и загуби заради нивното доспевање или продажба во извештајниот период изнесуваат:

ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТ	Трошок за набавка (во денари)	Објективна вредност	Ревалори- зација на хартиите од вредност располож- ливи за продажба	Нереализи- рана добивка или загуба	Нето курсни разлики	Амортизација на дисконтот (премијата) на инструментите кои доспеваат на фиксен датум*	Загуба поради оштету- вање
XS0438534579- MACEDO9 08.01.2013-EUR	-	-	-1.231.221	-	69.402	1.911.286	-
MKMINF200D27- RMDEN02 31.05.2013-EUR	-	-	47.573	-	134.382	1.428.449	-
MKMINFDZC515- DZ2012/51-91 06.03.2013-MKD	-	-	-	-	-	690.956	-
MKMINFDZD034- DZ2013/03-98 24.04.2013-MKD	-	-	-	-	-	1.473.320	-
MKMINFDZD059- DZ2013/05-91 08.05.2013-MKD	-	-	-	-	-	699.360	-

ОЗПФ НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД

Прилози кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

MKMINFDZD075-
DZ2013/07-84
15.05.2013-MKD

66.600

* Во позицијата амортизација на дисконт е додадена пресметаната купонска камата на обврзниците со фиксен датум на доспевање.

Забелешка: Вкупната разлика помеѓу објективната (фер) вредност и трошокот на набавка е еднаква вкупно нереализираните добивки (загуби) од вложување во хартии од вредност зголемени за ревалоризација на хартиите од вредност расположливи за продажба, нето курсните разлики, амортизацијата на дисконтот (премијата) на средствата кои доспеваат на фиксен датум и загубата поради оштетување, зависно од видот на средството.